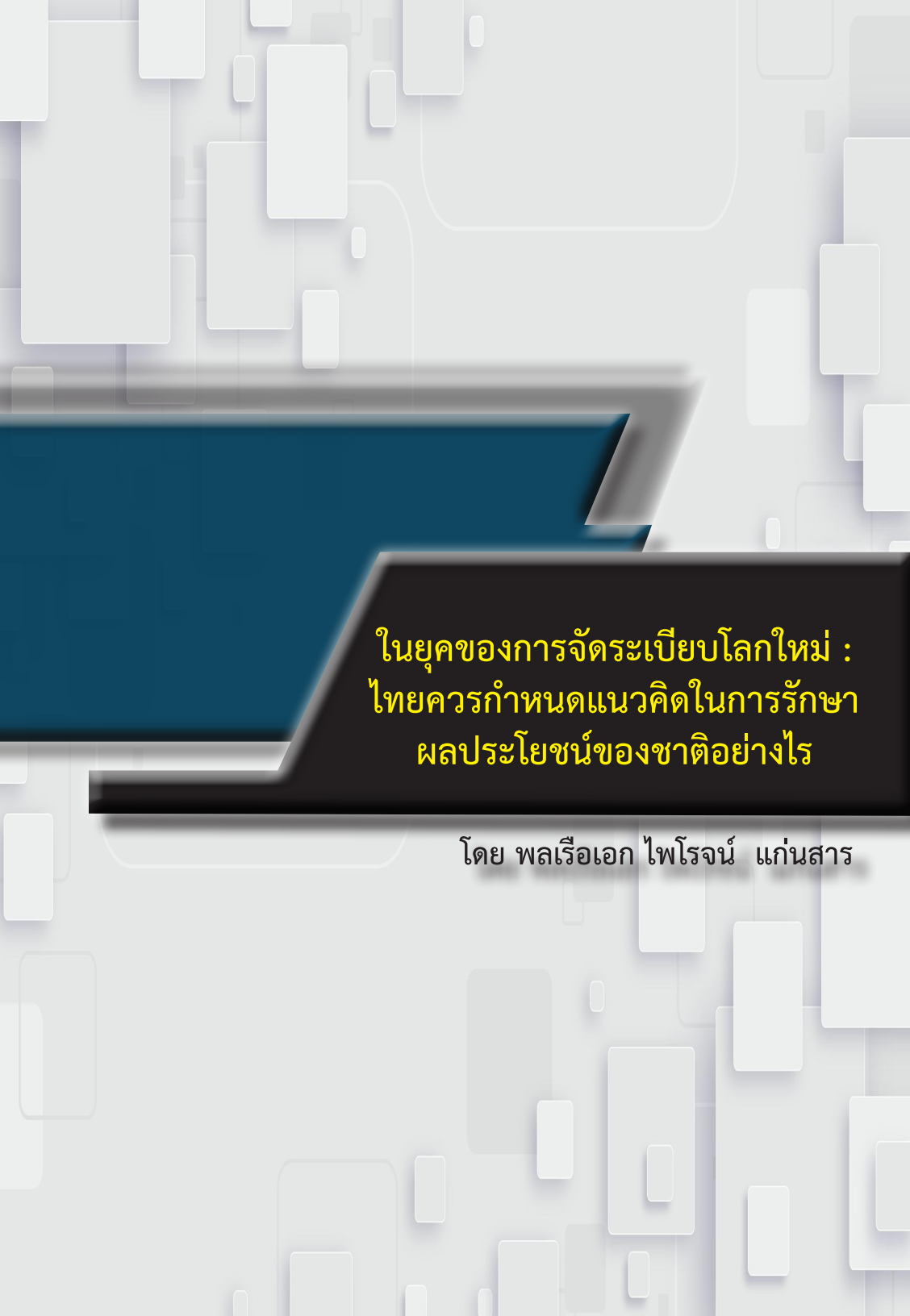

ในยุคของการจัดระเบียบโลกใหม่ : ไทยควรกำหนดแนวคิดในการรักษา ผลประโยชน์ของชาติอย่างไร

โดย พลเรือเอก ไพโรจน์ แก่นสาร

เรื่อง ในเขตของการจัดระเบียบโลกใหม่ : ไทยควรกำหนดแนวคิด ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างไร

พลเรือเอกโทโรจน์ เก่งสาร

นำสู่เรื่อง

ความเป็นไปในโลกยุคปัจจุบัน และอนาคต มีความผิดแผกจากที่เคยเป็นมาอย่างมากหลายลักษณะ อาทิ มีความผันผวนปรวนแปรอย่างรวดเร็ว ในรูปแบบที่ยากแก่การพยากรณ์ได้อย่างแม่นยำด้วยหลักวิชาการใด ๆ ปัญหาสำคัญต่าง ๆ มักมีความไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือสูง โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบเป็นวงกว้างต่อผู้คนทั่วโลก คือความขัดแย้งระหว่างชาติมหาอำนาจ ซึ่งสหรัฐอเมริกาเริ่มมีบทบาทนำภายหลังการสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒ แทนที่อังกฤษเจ้าอาณานิคมในอดีต ส่วนหนึ่งเป็นเพราะชาติอื่น ๆ ที่เข้าร่วมสงครามได้สูญเสียทรัพยากรไปมากมายในการต่อสู้กับฝ่ายตรงข้าม สหรัฐอเมริกาเข้ามาในช่วงปลายสงครามจึงบอบช้ำไม่มากนัก กลายเป็นเจ้าหนี้หลายชาติในฝ่ายสัมพันธมิตรด้วยกัน และเป็นมหาอำนาจที่โดดเด่นเคียงข้างกับสหภาพโซเวียต ซึ่งอยู่ฝ่ายเดียวกันในสงครามครั้งนั้น ด้วยอุดมการณ์ที่ต่างกัน จึงจ้องจะโค่นล้มกัน โดยการสร้างความเข้มแข็งทางทหาร แข่งขันกันสะสมอาวุธนิวเคลียร์อย่างล้นเหลือจนถึงขั้นที่ต้องหันหน้าเข้าเจรจาจำกัดจำนวนอาวุธมากกว่าหนึ่งครั้ง ภายใต้โครงการที่ชื่อว่า SALT (Strategic Arms Limitation Talk) ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง จนกระทั่งถึงปี ค.ศ.๑๙๙๑ สหภาพโซเวียตถึงแก่การล่มสลาย รัฐบาลบริหารต่าง ๆ แตกตัวเป็นอิสระ เหลือประเทศรัสเซียซึ่งไม่เข้มแข็งพอที่จะเป็นมหาอำนาจที่เทียบเคียงกับสหรัฐอเมริกาได้อีกต่อไป ถือเป็นการสิ้นสุดของยุคสงครามเย็น สหรัฐอเมริกาจึงทำตนเป็นผู้นำโลก

จัดระเบียบเรื่องต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของตน โดยเฉพาะเรื่องการค้า
การลงทุนระหว่างประเทศ

การจัดระเบียบโลก

อันที่จริงสหรัฐอเมริกาได้เริ่มดำเนินการเรื่องดังกล่าวตั้งแต่
หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลงแล้ว ด้วยความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ
และการทหารเหนือชาติอื่น อังกฤษเองก็อ่อนแอลงกว่าเดิมมาก เงินปอนด์
สเตอร์ลิง จึงถูกแทนที่ด้วยดอลลาร์สหรัฐฯ ในการเป็นสื่อกลางสำหรับการ
ค้าขายระหว่างประเทศ

องค์กรระหว่างประเทศที่สร้างขึ้นเพื่อควบคุมการค้าการลงทุน
ของโลกในยุคนั้น ได้แก่ ธนาคารโลก หรือ WB (World Bank) กองทุน
การเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF (International Monetary Fund)
และ องค์การการค้าโลก หรือ WTO (World Trade Organization)
ซึ่งสร้างขึ้นหลังสององค์กรแรก เมื่อ ๑ มกราคม ค.ศ.๑๙๙๕ โดยพัฒนามาจาก
ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (The General Agreement
on Tariffs and Trade : GATT) ที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ.๑๙๔๘

ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกาเริ่มต้นด้วยการปฏิรูปเศรษฐกิจภายในประเทศ
ตนก่อน ภายใต้กรอบ “ฉันทามติวอชิงตัน” (Washington Consensus)
และวางกฎเกณฑ์ในภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทำให้มีบทบาทชัดเจน
ขึ้นในการควบคุมเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้สหรัฐอเมริกามีบริษัทข้ามชาติ
มากที่สุดในโลก

ระเบียบใหม่ด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศที่สหรัฐอเมริกา
เป็นกลไกหลักในการกำหนดขึ้นนั้น ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. สนับสนุนให้มีการเปิดเสรีการค้า ลด ละ เลิกภาษี และ
มาตรการกีดกันทางการค้า เพื่อให้บริษัทอเมริกันสามารถเข้าถึงตลาด
ได้อย่างสะดวก ด้วยต้นทุนที่ต่ำ

๒. ต้องเปิดเสรีการลงทุนระหว่างประเทศ เพื่อให้บริษัทอเมริกัน

สามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิต ไม่ว่าจะเป็นแรงงานหรือทรัพยากรธรรมชาติ
ได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด และได้รับการคุ้มครอง

๓. ผลักดันให้เกิดกระแสนิยมต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

๔. สนับสนุนแนวคิดในการปรับหรือยกเลิกกฎเกณฑ์ที่แตกต่าง
กัน ให้แต่ละประเทศยอมรับมาตรฐานจากองค์กรระหว่างประเทศแทน

๕. ผลักดันให้ทั่วโลกยอมรับและปกป้องคุ้มครองทรัพย์สินทาง
ปัญญา (Intellectual Property Rights)

การจัดระเบียบโลกใหม่ภายใต้ฉันทามติวอชิงตันเป็นที่รู้จักกันโดย
ทั่วไปในชื่อ “โลกาภิวัตน์” (Globalization) โดยเฉพาะในช่วง ค.ศ.๑๙๙๐ – ๒๐๐๐

การล่มสลายของระเบียบโลก

เริ่มในปี ค.ศ.๑๙๙๙ เมื่อสมาชิกองค์การการค้าโลกที่ได้รับผลเสีย
จากโลกาภิวัตน์ รวมทั้งกันที่นครซีแอตเติล สหรัฐอเมริกา เพื่อหาแนวทาง
การเจรจาการค้ารอบใหม่ในระดับพหุภาคี กำหนดในปี ค.ศ.๒๐๐๐ ภายใต้ชื่อ
“Millennium Round” ซึ่งไม่ประสบความสำเร็จ ประธานาธิบดี George
W.Bush ได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และใช้กองกำลังเข้าสลายการ
ชุมนุมของกลุ่มต่อต้านโลกาภิวัตน์ ต่อมาในปี ค.ศ.๒๐๐๑ ได้มีการเปิด
เจรจารอบใหม่ ภายใต้ชื่อ “Doha Development Round” ซึ่งยังคงหา
ข้อสรุปไม่ได้จนถึงปัจจุบัน

อีกเหตุการณ์หนึ่งซึ่งมีส่วนสั่นคลอนระเบียบโลกในยุคนั้น คือการที่
สหราชอาณาจักรถอนตัวออกจากสหภาพยุโรป หรือ EU (European
Union) ความขลังของโลกาภิวัตน์ยิ่งบางเบาลงไปอีก ภาพรวมเริ่มฟุ้ง
ชัดเจนกว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบนี้ สร้างความเหลื่อมล้ำมากขึ้นใน
เกือบทุกประเทศทั่วโลก เกิดสภาพ “รวยกระจุกและจนกระจาย” ทั้งภายใน
และระหว่างประเทศ

ในต้นปี ค.ศ.๒๐๑๗ Donald Trump ได้เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี
ของสหรัฐอเมริกา มีแนวคิดชาตินิยมสูง ไม่ให้ความสำคัญกับกฎเกณฑ์การ

การค้าการลงทุนระหว่างประเทศที่กำหนดและควบคุมโดย WB IMF และ WTO มากเท่าใดนัก **ทำการค้าแบบปกป้อง (Protectionism) ยึดผลประโยชน์ของชาติตนเป็นหลัก** กำหนดมาตรการต่าง ๆ ขึ้นกีดกันและกีดกันสิทธิประโยชน์ของชาติที่ได้เปรียบดุลการค้าตน โดยเฉพาะจีนที่เป็นคู่ค้ารายใหญ่ที่สุด รวมทั้งมีการลงทุนระหว่างกันในระดับสูงด้วย ประกอบกับจีนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ จนมีความเจริญอย่างก้าวกระโดดในห้วงเวลาราว ๔๐ ปีที่ผ่านมา มีความเป็นอภิมหาอำนาจหนึ่งซึ่งทัดเทียมสหรัฐฯ ชัดเจนขึ้นทุกขณะ นับเป็นตัวเร่งให้สงครามการค้าระหว่างสองชาติมหาอำนาจนี้มีความเข้มข้นรุนแรงยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบให้ระเบียบโลกเดิมสั่นคลอนและมีแนวโน้มว่าจะถูกแทนที่ด้วยระเบียบโลกใหม่ การจัดระเบียบโลกแบบสหรัฐอเมริกาได้ถึงจุดเริ่มเสื่อมถอยแล้วอย่างเห็นได้ชัด

ในต้นปี ค.ศ.๒๐๑๗ Joe Biden ได้ขึ้นเป็นประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ความรุนแรงของสงครามการค้ากับจีนดูเหมือนเพลาลงบ้าง เพราะในช่วงสี่ปีของประธานาธิบดี Donald Trump การกีดกันจีนด้วยมาตรการต่าง ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่คาดหวัง การเสียเปรียบดุลการค้าต่อจีนมิได้ลดลง คนอเมริกันต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้นในการบริโภคสินค้าจีน รวมทั้งมีปัญหามากขึ้นในการทำธุรกิจกับจีน Joe Biden จึงหันมาเน้นการกำหนดยุทธศาสตร์ปิดล้อมจีน หาแนวร่วมพันธมิตรกลุ่มใหม่ ๆ อาทิ Indo Pacific, The Quad และ AUKUS ซึ่งเป็นเรื่องที่ทั่วโลกต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป

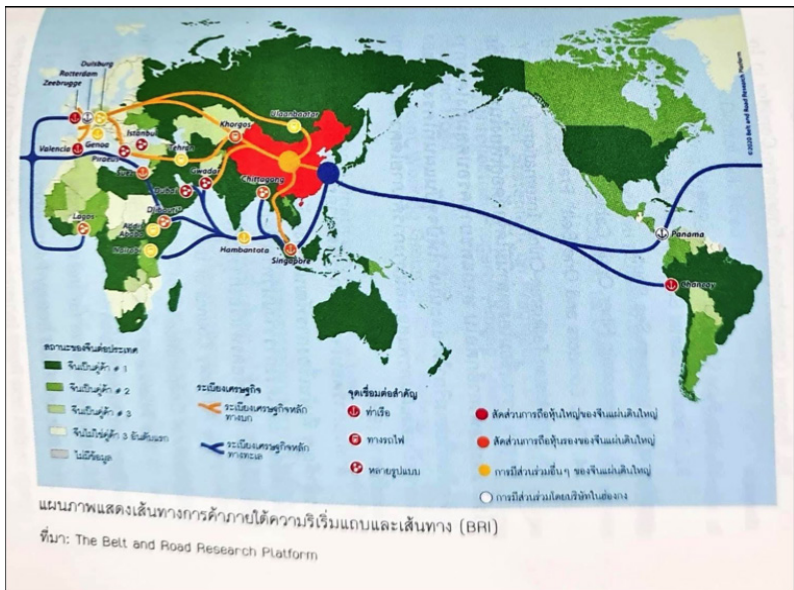
การรวมกลุ่มพันธมิตรข้างต้น มีสหรัฐอเมริกาเป็นแกนหลัก เน้นความร่วมมือด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจเป็นสำคัญ เป้าหมายที่แท้จริงคือ **การปิดล้อมสกัดกั้นจีนไม่ให้ขยายอิทธิพลได้โดยสะดวก** Indo Pacific คือ การขยายแนวร่วมจาก Asia Pacific ผนวกเอาชาติในคาบสมุทรอินโดจีนเข้าไว้ด้วย The Quad ประกอบด้วย ๔ ชาติหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อินเดีย ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย ส่วน AUKUS คือ ความร่วมมือระหว่าง

ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา เน้นส่งเสริมเทคโนโลยีด้านเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ให้ออสเตรเลีย เพื่อให้เป็นปราการสำคัญในการปิดล้อมจีนเนื่องจากเป็นประเทศที่อยู่ใกล้จีนมากกว่าชาติพันธมิตรอื่น

ทางด้านจีนนั้น มิได้มีแนวคิดทางยุทธศาสตร์ทำนองเดียวกันกับชาติตะวันตก ในการสร้างความเป็นมหาอำนาจให้แก่ชาติตน **เน้นการแสวงหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับชาติต่าง ๆ ทั่วโลก ผ่านมหายุทธศาสตร์ความริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง** หรือ BRI (Belt and Road Initiative) สร้างเส้นทางการค้าเชื่อมโยงไปยังชาติพันธมิตรที่มีความเห็นพ้องกันในความตกลงแบบทวิภาคี **ไม่มีกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานกลางเช่นวิธีของสหรัฐอเมริกา** ทางบกใช้การเชื่อมโยงกันด้วยทางรถไฟความเร็วสูง ส่วนทางน้ำมีการพัฒนาท่าเรือของบางประเทศให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น ใช้ประโยชน์ร่วมกันได้มากขึ้น รวมทั้งมีการสร้างเพิ่มเติมบ้างเป็นบางแห่ง ปัจจุบันมีแนวร่วมในโครงการ BRI มากกว่า ๑๐๐ ประเทศ ทั้งในทวีปเอเชีย แอฟริกา และยุโรป ช่วยให้อินเดียมีแหล่งอาหารและวัตถุดิบป้อนประเทศตนมากขึ้น รวมทั้งเป็นการขยายตลาดส่งออกและแหล่งลงทุนนอกประเทศในขณะเดียวกัน เพื่อรองรับผลผลิตส่วนเกินจากการเร่งพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของจีน และผ่องถ่ายเทคโนโลยีที่เริ่มล้าสมัยในจีนไปยังชาติที่ยังล้าหลังกว่า นับเป็นแนวคิดทางยุทธศาสตร์ที่ล้าลึก ไม่สนใจแข่งขันโดยตรงด้วยวิธีคล้ายคลึงกันกับสหรัฐอเมริกา และชาติพันธมิตร การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศต่าง ๆ ในเครือข่ายของ BRI แม้จะเน้นด้านเศรษฐกิจในเบื้องต้น ย่อมได้รับความร่วมมือด้านอื่น ๆ ตามมาด้วยอย่างแน่นอน เพราะการค้าการลงทุนระหว่างกันเป็นสายใยผูกพันที่แน่นเหนียว มีผลต่อความเป็นไปในด้านอื่น ๆ ของแต่ละชาติด้วย การร่วมกันปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นภารกิจของทุกชาติพันธมิตรที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยปริยาย

ภาพที่ ๑

ภาพที่ ๒

ผลจากการดำเนินยุทธศาสตร์ของทั้งสองค่ายดังกล่าว ประกอบกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 ใน ๓-๔ ปีที่ผ่านมา มีส่วนผลักดันอย่างสำคัญให้เกิดระเบียบโลกใหม่ขึ้นแทนที่ **ทุกวันนี้แทบไม่มีการกล่าวถึงโลกาภิวัตน์กันอีกแล้ว** หันมาศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปในปัจจุบัน ซึ่งมีความแตกต่างจากที่เป็นมาอย่างมากมาย บริบท VUCA อันประกอบด้วย Volatility (ความผันผวน) Uncertainty (ความไม่แน่นอน) Complexity (ความซับซ้อน) และ Ambiguity (ความคลุมเครือ) ในระดับสูง เริ่มแปรเปลี่ยนเป็น BANI ชัดเจนขึ้นทุกขณะ ได้แก่ Brittle (ความเปราะ) Anxious (น่าวิตก) Nonlinear (คาดเดายาก) และ Incomprehensible (เข้าใจยาก) ซึ่งทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เหนือความคาดคิดขึ้นอยู่เนื่อง ๆ และมักยากที่จะวิเคราะห์/สังเคราะห์ เพื่อหาหนทางเลือกปฏิบัติที่ดีที่สุดด้วยทฤษฎีใด ๆ จำเป็นต้องเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิด ร่วมกันคิดหาทางแก้ไขอย่างต่อเนื่อง เพราะความมีพลวัตสูงของปรากฏการณ์ต่าง ๆ นั้นเองซึ่งเกิดขึ้นไม่ถ่วงนัยในโลกที่แบ่งเป็นขั้วเป็นค่ายเช่นที่เป็นอยู่นี้ ฝ่ายหนึ่งต้องการเป็นผู้นำโลกต่อไป ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งมุ่งแสวงหาผลประโยชน์และความรุ่งเรืองร่วมกันของมวลมนุษยชาติ

ระเบียบโลกใหม่

นับแต่กลางทศวรรษ ๒๐๑๐ เป็นต้นมา ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นได้ผลักดันให้เกิดระเบียบโลกใหม่ที่ต่างจากเดิมอย่างมากมาย กลายเป็นโลกหลายขั้ว (Multi Polar World Order) **ที่มีความยุ่งเหยิงซับซ้อนมากขึ้น** การเมืองระหว่างประเทศมีความเกี่ยวโยงสัมพันธ์กันในรูปแบบไม่แน่นอน อันมีสาเหตุสำคัญมาจากความแตกต่างหลากหลายทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม **ผู้ที่สร้างและทำลายระเบียบโลกมิใช่รัฐเพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป** ส่วนที่มีบทบาทมากขึ้นได้แก่ องค์กรระหว่างประเทศความร่วมมือในระดับภูมิภาค บริษัทข้ามชาติ บริษัทเอกชน และภาคประชาสังคม รวมทั้งการเคลื่อนไหวของเครือข่ายต่าง ๆ

สหรัฐอเมริกาเองไม่เคยคาดคิดถึงเรื่องเช่นนี้มาก่อน ขาดการวิเคราะห์และวางแผนรับมือล่วงหน้า นี่ไม่ถึงว่าชาติตนจะเกิดความถดถอยเชิงอำนาจได้เร็วและมากมายเพียงนี้ จึงมองจีนเป็นผู้ท้าทายและเป็นภัยคุกคามที่สำคัญ จำเป็นต้องหาทางปิดล้อมสกัดกั้น มิให้ขยายอิทธิพลได้โดยง่าย หามาตรการกีดกันด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทางการค้าและการพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งก็ยังไม่ปรากฏผลที่เป็นรูปธรรมชัดเจนนัก กลับทำให้จีนต้องเร่งการพัฒนาตนเองอย่างหนักหน่วงยิ่งขึ้น เพื่อลดการพึ่งพาชาติอื่น และก็ได้ดีอย่างน่าพอใจด้วย

ภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน

เท่าที่ผ่านมาพวกเราส่วนใหญ่คงคุ้นชินกับคำว่า “ภูมิรัฐศาสตร์” หรือ Geopolitics เพราะการรับรู้ผ่านทางสื่อสารณะบ่อยมาก ส่วนคำว่า “ภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจ” (Geopolitical Economy) ผู้เขียนเพิ่งรู้จักได้ไม่นานจากการบรรยายของ รศ.ดร.ปิติ ศรีแสงนาม ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในหนังสือที่ท่านเขียนเรื่อง *Amidst the New World Order : ไทยในระเบียบโลกใหม่* ที่เพิ่งตีพิมพ์ออกสู่ตลาดเมื่อปลายปีที่แล้ว ทราบจากท่านว่าพิมพ์ซ้ำหลายครั้งแล้ว ซึ่งผู้เขียนใช้เป็นแหล่งข้อมูลหลักในการเรียบเรียงบทความ ที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้ โดยได้เคยเรียนให้ท่านทราบเพื่อขออนุญาตด้วยวาจาไว้แล้ว ด้วยความศรัทธาในความรอบรู้ของท่าน มีโอกาสส่งการบรรยายบนเวทีและผ่านสื่อสาธารณะหลายครั้งที่เดียว

เกี่ยวกับภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจ (Geopolitical Economy) ของโลกในปัจจุบัน มีหลายประเด็นสำคัญที่น่านำมาบอกเล่าต่อพอสรุปได้ ดังนี้

๑. ห่วงโซ่มูลค่าระดับนานาชาติ (Global Value Chains : GVCs) ไม่เชื่อมโยงกันเป็นระบบเดียวเช่นแต่ก่อน อันเป็นผลมาจากการกีดกันทางการค้าการลงทุนของฝ่ายสหรัฐอเมริกา และชาติพันธมิตร ที่จีนได้

ดุลการค้าและมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ส่วนหนึ่งเพราะได้รับเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากฝ่ายตน ทั้งในรูปของชิ้นส่วนอะไหล่ที่นำเข้าสู่ระบบการผลิต รวมทั้งการजारกรรมและลอกเลียนแบบ จึงออกมาตรการห้ามส่งออกสินค้าบางอย่าง เช่น ชิปสำหรับผลิตระบบไฮเทคบางประเภท รวมทั้งสั่งห้ามประชาชนใช้บริการด้าน IT จากจีน เช่น Platform TikTok ในประเทศตน ทำให้ GVCs แยกตัวออกจากระบบเดิมส่วนหนึ่ง เรียกว่า Decoupling ซึ่งนับวัน จะขยายช่องว่างมากขึ้นทุกที

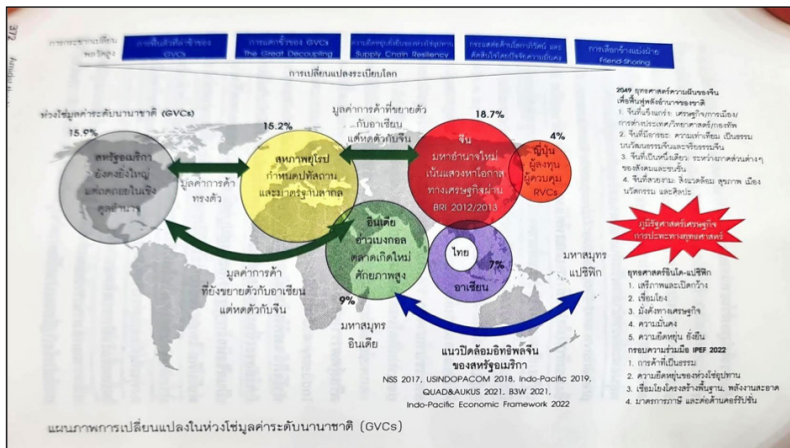
๒. GVCs ในปัจจุบัน พอแบ่งแยกออกได้เป็น ๔ กลุ่ม ตามภูมิภาค ดังนี้

๒.๑ ทวีปอเมริกาเหนือ มีสหรัฐอเมริกา และเม็กซิโกเป็นผู้เล่นหลัก

๒.๒ ทวีปยุโรป มีสมาชิก EU ๒๗ ประเทศ มีบทบาทสำคัญ

๒.๓ ทวีปเอเชีย ชาติที่เป็นผู้เล่นนำ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย และอาเซียน

๒.๔ ภูมิภาคอื่น ๆ นอกเหนือจาก GVCs ที่กล่าวถึงข้างต้น ชาติอื่น ๆ ต่างได้รับผลประโยชน์จากการค้าการลงทุนระหว่างประเทศน้อยลงตามลำดับ

ภาพที่ ๓

๓. การแพร่ระบาดของ COVID-19 รวบรวมปีเศษที่ผ่านมาทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจโลกลดลงอย่างมากมาย นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ GVCs ในระบบเดิม มูลค่าการค้าระหว่างประเทศลดลงอย่างมหาศาล เริ่มฟื้นตัวขึ้นอย่างช้า ๆ ในปลายปี ค.ศ.๒๐๒๑ และคาดว่าจะกลับมาขึ้นที่ระดับเดิมราว ๑๘ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ได้อีกครั้งในปี ค.ศ.๒๐๒๓

๔. สงครามการค้าสหรัฐอเมริกา และชาติพันธมิตรในยุโรป ร่วมกันต่อต้านจีนอย่างเปิดเผย

๕. จีนและชาติส่วนใหญ่ในเอเชีย มีการค้าการลงทุนระหว่างกัน เพิ่มขึ้นมาก ช่วยให้เศรษฐกิจจีนยังคงเข้มแข็งอยู่

๖. ในมิติของ GDP (Gross Domestic Products) สหรัฐฯ ยังคงมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ ๑ ของโลก ติดตามาด้วยสาธารณรัฐประชาชนจีน

๗. ในมิติของ GDP-PPP (Purchasing Power Parity) คือ การนำค่าครองชีพและกำลังซื้อของประชาชนในแต่ละประเทศมารวมคำนวณด้วยเงินมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ ๑ ของโลกมาหลายปีแล้ว โดยมีอเมริกาเป็นอันดับ ๒ ตามมาด้วยอินเดียและอาเซียน ซึ่งมีขนาดเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน ครองสัดส่วนราวร้อยละ ๙ และ ๗ ของมูลค่าเศรษฐกิจโลกตามลำดับ

ไทยและอาเซียนในภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจใหม่

จากการขยายอิทธิพลของทั้งสองมหาอำนาจรวมทั้งชาติพันธมิตรของแต่ละฝ่าย แม้จะมีแนวคิดและวิถีปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างไปทั่วโลก โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง ไทยและอาเซียนอยู่ในตำแหน่งที่มีความสำคัญสูงในมิติของยุทธศาสตร์ ทั้งในด้านของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และศักยภาพทางทหาร รวมทั้งด้านเศรษฐกิจด้วย จึงเป็นที่หมายปองของทั้งสองมหาอำนาจหวังจะเอาเป็นพวกกับฝ่ายตน ชาติในประชาคมอาเซียนเองก็มีความไม่สู้

ชัดเจนนักในการเลือกฝ่าย มีบางประเทศเท่านั้นที่แสดงจุดยืนเลือกข้างอย่างเปิดเผยพอสมควร อาทิ กัมพูชาเลือกอยู่ฝ่ายจีน ในขณะที่ฟิลิปปินส์เลือกสนับสนุนสหรัฐอเมริกา อาเซียนโดยรวม จึงตกอยู่ในสภาพอ้อมค้อม และกลืนไม่เข้าคายไม่ออกในบางลักษณะ ยากที่จะหาฉันทามติร่วมที่ชัดเจนได้

สาเหตุสำคัญที่ทำให้อาเซียนเป็นที่หมายปองของทั้งสองมหาอำนาจ พอสรุปได้ดังนี้

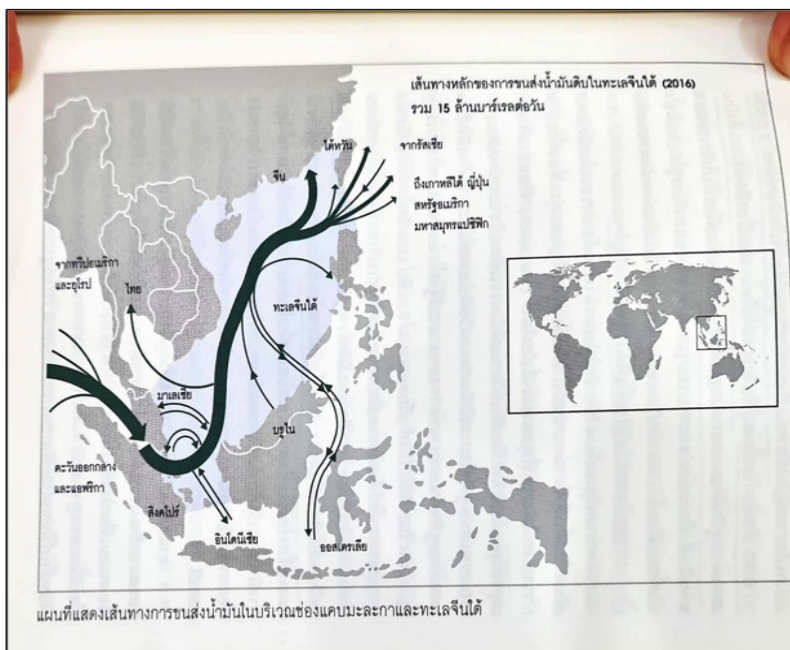
๑. อาเซียนมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีแรงงานจำนวนมาก ค่าแรงอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ประชากรรวมในปัจจุบันราว ๖๖๗ ล้านคน นับเป็นอันดับที่ ๓ รองจากอินเดีย และจีน

๒. อาเซียนเป็นตลาดใหญ่ มีผลผลิตมวลรวมในประเทศรวมกันประมาณ ๓,๓๕๕,๖๕๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีกำลังซื้ออยู่ในระดับค่อนข้างสูง และเศรษฐกิจอยู่ในช่วงของการเจริญเติบโต

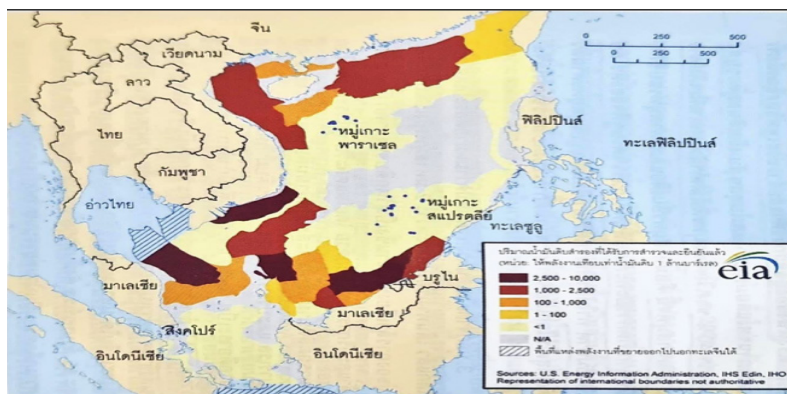
๓. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ในตำแหน่งสำคัญสูงมาก เชื่อมโยงมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย มีช่องแคบมะละกาเป็นเส้นทางการค้าโลกที่สำคัญยิ่ง ทะเลจีนใต้เป็นพื้นที่ที่มีความขัดแย้งสูง ระหว่างจีนกับบางประเทศในอาเซียน รวมทั้งสหรัฐอเมริกาที่พร้อมให้การสนับสนุนประเทศที่มีความขัดแย้งกับจีน จึงเท่ากับเป็น คู่ขัดแย้งของจีนในภูมิภาคนี้ด้วย

๔. อาณาเขตทางทะเลของอาเซียน เป็นเส้นเลือดใหญ่ของการลำเลียงพลังงาน ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของสินค้าและบริการเกือบทุกประเภท (ตามภาพที่ ๔)

๕. ในบริเวณทะเลจีนใต้มีปริมาณน้ำมันดิบสำรองมหาศาลเฉพาะในอ่าวไทยต่อเนื่องถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะของมาเลเซีย มีพลังงานเทียบเท่ากับแหล่งน้ำมันดิบขนาด ๒,๕๐๐ - ๑๐,๐๐๐ ล้านบาร์เรล (ตามภาพที่ ๕)

ภาพที่ ๔

ภาพที่ ๕

ประเทศไทยและประชาคมอาเซียนควรวางตัวอย่างไร

ในห้วงเวลาที่มหาอำนาจทุกฝ่าย ต้องการแสวงประโยชน์ด้านต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ นับเป็นเรื่องยากและมีความอ่อนไหวสูงมาก ในการร่วมกัน กำหนดจุดยืนที่ชัดเจนซึ่งทุกชาติเห็นพ้อง ด้วยมีข้อจำกัดหลายประการ พอสรุปได้ดังนี้

๑. ชาติในอาเซียนเน้นความร่วมมือกันในด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก สำคัญ แม้จะมีการกำหนดกรอบความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง รวมทั้งด้านสังคมและวัฒนธรรมไว้ด้วย แต่ในทางปฏิบัติมีการพัฒนาในสอง กรอบหลังนี้อย่างค่อนข้างเชื่องช้า ปรากฏผลที่เป็นรูปธรรมไม่มากนัก ทั้งยังยึดมั่นในหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน

๒. บางชาติในอาเซียนมีการฝักใฝ่มหาอำนาจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ค่อนข้างชัดเจนดังที่ได้กล่าวถึงแล้ว

๓. การร่วมกันหาจุดยืนของอาเซียน เพื่อกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์กับสองมหาอำนาจ คงหาข้อยุติได้ยาก จำเป็นต้องซื้อเวลากันไปเรื่อย ๆ อาจหาจุดร่วมได้บ้างเป็นรายกรณีไป

อย่างไรก็ตาม ประชาคมอาเซียนได้ร่วมกันกำหนดหลักการพิทักษ์ผลประโยชน์ของอาเซียนไว้ ดังนี้

๑. วางตำแหน่งอาเซียนเป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ในระดับภูมิภาค ผ่านเวที East Asia Summit กับ ๘ คู่เจรจาหลัก ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา

๒. ด้านเวทีความมั่นคง อาเซียนยึดถือ ASEAN Regional Forum หรือ ARF สำหรับการเจรจาระหว่างชาติสมาชิกอาเซียนกับอีก ๑๗ ประเทศ ทั่วโลก

๓. มุมมองของอาเซียนต่อแนวคิดอินโดแปซิฟิกพอสรุปได้ ดังนี้

๓.๑ กำหนดให้มหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิกปลอดภัย และมีเสถียรภาพสำหรับทุกฝ่ายที่จะเข้ามาแสวงประโยชน์ร่วมกัน

โดยเคารพอนุสัญญาประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลหรือ UNCLOS (United Nation Convention on The Law of The Sea)

๓.๒ เชื่อมโยงความเชื่อมโยงต่าง ๆ (Connecting the Connectivity)
ทั้งเส้นทางเดินเรือ สายการบิน ถนน ราง ท่อก๊าซ ระบบโทรคมนาคม
กฎระเบียบ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าต่าง ๆ

๓.๓ เน้นย้ำการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับเป้าหมายของ
UN ในประเด็น SDGs 2030 (Sustainable Development Goals 2030)

**๓.๔ ความร่วมมือด้านอื่น ๆ ยึดกรอบการเจรจา RCEP (Regional
Comprehensive Economic Partnership)**

จึงพอเห็นได้ว่า แม้อาเซียนจะหาข้อตกลงร่วมกันได้ไม่ชัดเจนนัก
เกี่ยวกับรูปแบบความสัมพันธ์กับมหาอำนาจทั้งสอง ซึ่งต่างหมายปองจะมี
อาเซียนเป็นพันธมิตร แต่ก็ยังมีกรอบความคิดกว้าง ๆ ที่ครอบคลุมพอสมควร
ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติสมาชิก

ความท้าทายของไทยในระเบียบโลกใหม่

ท่ามกลางสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งในระดับโลก ภูมิภาค
และภายในประเทศ การกำหนดแนวคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อพิทักษ์
ผลประโยชน์ของชาติให้มีประสิทธิผลสูงนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ไทยจะต้อง
หันมาตรวจสอบปัจจัยภายใน โดยเฉพาะความท้าทายต่าง ๆ ที่อาจเป็นทั้ง
โอกาสและอุปสรรคในการสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่ง รศ.ดร.ปิติ ศรีแสงนาม
ได้วิเคราะห์ไว้ในหนังสือ *Admidst the New World Order ไทยใน
ระเบียบโลกใหม่* มีสาระสำคัญ ๕ ประการ โดยสรุป ดังนี้

๑. Technological Disruption คือ การเปลี่ยนแปลงอย่างพลิก
ผันของเทคโนโลยี ซึ่งชี้ชัดไว้ว่า Quantum Technology จะเกิดขึ้นอย่าง
แน่นอนในอนาคตอันใกล้ ไทยจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมตั้งแต่บัดนี้ ด้วย
การสร้างบุคลากรให้มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอ ที่จะใช้ประโยชน์
จากเทคโนโลยีล้ำยุคนี้เมื่อวันเวลามาถึง

๒. Global Logistic System ที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจาก GVCs ที่ผิดแผกไปจากเดิมมากมายดังที่ได้กล่าวถึงไว้แล้ว การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนตู้สินค้าเป็นจำนวนมาก ทำให้ค่าขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ๒ - ๓ เท่า โดยเฉพาะในช่วงที่เริ่มฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ หลังจากที่มีการระบาดของโรคภัยระบาดลง ทำให้ผู้ประกอบการมีปัญหาในการส่งออกสินค้าที่ตนผลิตเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

การสร้างทางรถไฟความเร็วสูงระหว่างจีนมายังลาว ทำให้เกิดผลกระทบทั้งด้านบวกและลบต่อไทย การขนส่งสินค้าบางอย่างจากไทยไปจีนมีความสะดวกรวดเร็วและประหยัดมากขึ้นบ้าง แต่เวียดนามที่อยู่ระหว่างทาง กลายเป็นผู้ได้เปรียบไทยในเรื่องต้นทุนค่าขนส่งสินค้ากับจีนที่มีการแข่งขันกัน เช่น ทูเรียน เพราะไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานที่อยู่ใน BRI Network ยังไม่มีทางรถไฟความเร็วสูงเชื่อมจากจีนถึงไทยโดยตรงนั่นเอง

อีกเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ Global Logistic Network ที่มีผลกระทบต่อไทยก็คือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทย ซึ่งมีจำนวน ๑๐ พื้นที่รอบประเทศ การพัฒนาโดยรวมมีความคืบหน้าช้ามาก ทำให้สูญเสียโอกาสทางการค้าระหว่างประเทศอย่างน่าเสียดาย เพราะไม่สามารถเชื่อมโยงกับเมืองคูแผลในประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างลงตัวเท่าที่ควร การค้าชายแดนและการใช้ประเทศเหล่านั้นเป็นฐานในการส่งออกไปยังประเทศอื่นก็ถูกจำกัดไปด้วย

๓. GVCs ที่กำลังฟื้นตัวในโครงสร้างที่ไม่เหมือนเดิม

การค้าระหว่างจีนกับสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา หดตัวอย่างรุนแรง ฐานการผลิตและการลงทุนจากจีน มีการย้ายเข้ามาในอาเซียนมากขึ้น รวมทั้งจากชาติตะวันตกด้วย ทำให้อาเซียนกลายเป็นจุดเชื่อมโยง ที่สำคัญระหว่างอาเซียนกับจีน สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ในอนาคตอันใกล้

ในด้านการค้าระหว่างประเทศนั้น ไทยมีข้อตกลงทางการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้ ๑๔ ฉบับ ค่าขายได้โดยไม่มีข้อกีดกันกับชาติอื่นเพียง ๑๘ เขตเศรษฐกิจ ในขณะที่เวียดนามมี ๑๔ ฉบับเท่ากัน แต่ค่าขายเสรีได้ ๕๓ เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ส่วนหนึ่งเพราะเวียดนามมีข้อตกลงกับ ๒๗ ประเทศใน EU ซึ่งไทยยังไม่มี

อีกข้อจำกัดหนึ่งของไทยในการค้าขายระหว่างประเทศก็คือไทยยังไม่เข้าเป็นสมาชิก CPTPP (Comprehensive and Progressive Trans - pacific Partnership) หรือ “**ความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก**” ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิก ๑๑ ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม ญี่ปุ่น แคนาดา เม็กซิโก ชิลี เปรู ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

๔. วิถีชีวิตใหม่ภายหลังวิกฤตการณ์ต่าง ๆ

ในภาพรวมระดับโลกนั้น ประเทศที่พัฒนาน้อยและกำลังพัฒนามีภาระในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมต่ำกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว เพราะส่วนใหญ่เป็นประเทศเกษตรกรรม สร้างมลภาวะน้อยกว่าอุตสาหกรรม สมาชิกส่วนใหญ่ใน EU สนับสนุนให้ยุโรปสร้างข้อจำกัดทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากขบวนการผลิต มีการจัดตั้งองค์กรทำหน้าที่คำนวณอัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิตสินค้าแต่ละชนิด เทียบสัดส่วนกับราคาสินค้าที่จะนำเข้า EU โดยเริ่มจากเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม ปูนซีเมนต์ และปุ๋ย เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ.๒๐๒๓ เพียงบางส่วนก่อน และจะเก็บเต็มอัตราในปี ค.ศ.๒๐๒๕ ซึ่งไทยเราตั้งเป้าที่จะปล่อยก๊าซคาร์บอนเป็นศูนย์ในอีกราว ๕๐ ปีข้างหน้า

๕. การเปลี่ยนแปลงในมิติของเศรษฐกิจและสังคมในประเทศ

ไทยได้รับผลกระทบค่อนข้างรุนแรง โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การระบาดของ COVID-19 ทำให้ไทยใช้จ่ายงบประมาณจำนวน

มหาศาล จำเป็นต้องกู้เงินกว่า ๑ ล้านล้านบาท ซึ่งเกินเพดานเงินกู้ที่กำหนดไว้เดิมที่ร้อยละ ๖๐ ของ GDP คนตกงานมากเป็นประวัติการณ์ รัฐต้องออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและกระตุ้นเศรษฐกิจเมื่อสถานการณ์คลี่คลาย จึงเร่งฟื้นฟูกันอย่างเต็มที่

ปัญหาสังคมของไทยในด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เผชิญมานาน และยังไม่มีแนวโน้มว่าจะดีขึ้นคือ ความเหลื่อมล้ำระหว่างประชาชนในหลากหลายมิติ อาทิ ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ซึ่งเกิดจากการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม สถิติที่น่าสนใจมีดังนี้

- ร้อยละ ๑๐ ของกลุ่มผู้มีรายได้สูงสุดครอบครองทรัพย์สินมีมูลค่า ๑๒.๖ เท่า ของร้อยละ ๑๐ ของผู้มีรายได้ต่ำสุด ในขณะที่ญี่ปุ่น ๔.๕ เท่า เวียดนาม ๖.๙ เท่า และอินโดนีเซีย ๗.๘ เท่า

- คนไทยที่ร่ำรวยมากที่สุดร้อยละ ๑ ครอบครองสินทรัพย์ร้อยละ ๕๖.๒ ของทั้งประเทศ ในขณะที่ประชากรกว่าร้อยละ ๙๐ ครอบครองทรัพย์สินมีมูลค่ารวมเพียงร้อยละ ๒๑.๓ ของประเทศ

- จากการสำรวจของ Credit Suisse ไทยอยู่ในอันดับ ๓ ของประเทศที่มีการกระจายรายได้ไม่เป็นธรรมที่สุด รองจากรัสเซียและอินเดีย

- ความมั่งคั่งกว่าร้อยละ ๒๑.๘๔ (ราว ๙๔.๘ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) กระจุกตัวอยู่ใน ๕ ตระกูล ได้แก่ เจียรวนนท์ จิราธิวัฒน์ อยู่วิทยาสิริวัฒนภักดี และศรีวัฒนประภา

- ความเหลื่อมล้ำด้านอื่น ๆ ยังมีอีกมากมาย ได้แก่ ระบบภาษี การจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน หนี้สาธารณะ การเข้าถึงบริการทางการเงิน สวัสดิการสังคม บริการ สาธารณสุข การบังคับใช้กฎหมาย และการประกอบอาชีพ เป็นต้น

- การเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยคืออีกปัญหาใหญ่ของไทย ซึ่งกำลังทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ อายุเฉลี่ยของคนไทยยาวขึ้น ในปัจจุบันผู้มีอายุกว่า ๘๐ ปี มีอัตราเพิ่มขึ้นราวร้อยละ ๖ ต่อปี ในขณะที่อัตราการเกิดลดกว่า

แต่ก่อนเกือบครึ่ง คำนวณกันไว้ว่าในปี พ.ศ.๒๐๘๓ ไทยจะเข้าสู่สังคม
สูงวัยสูงสุด จำนวนผู้มีอายุเกิน ๖๐ ปี สูงราวร้อยละ ๒๘

แนวทางในการพิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติของไทย

รศ.ดร.ปิติ ศรีแสงนาม ได้นำเสนอไว้ในหนังสือที่ท่านเขียน *Admistr the New World Order : ไทยในระเบียบโลกใหม่* พอสรุปได้ดังนี้

๑. สร้างทัศนคติที่ถูกต้องในการวางตำแหน่งของไทยในเวทีโลก
ประเทศไทยต้องมีจุดยืน หลังพิง และอำนาจต่อรอง

๒. สร้างศักยภาพของคนไทยด้วยทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ ๒๑
อย่างน้อยใน ๓ เรื่อง ได้แก่ ความฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy)
ความรู้เท่าทันทางการเงิน (Financial Literacy) และทักษะในการแก้ปัญหา
ซับซ้อน (Complex Problem Solving)

๓. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ
นวัตกรรมเน้นเทคโนโลยีควอนตัม ซึ่งเชื่อว่าจะ Disrupt เทคโนโลยีดิจิทัล
ภายใน 15 ปีต่อจากนี้ สามารถประมวลผลข้อมูลจำนวนมากด้วยความสูง

๔. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ เพื่อเชื่อมโยงเป็น
เครือข่ายภูมิภาคและระหว่างประเทศ

๕. เร่งจัดทำยุทธศาสตร์บูรณาการเศรษฐกิจ ผ่านการค้าการลงทุน
และเร่งกระบวนการเจรจาความตกลงทางการค้ากับกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพ
ทางเศรษฐกิจสูง

๖. ปฏิรูปกฎหมายด้วยกระบวนการ “กียอดินกฎหมาย” (Regulatory
Guillotine) อันประกอบด้วย Cut Collect Continue และ Create

Cut คือ การตัดทิ้งกฎหมายที่ล้าสมัยและขึ้นอยู่กับ
ดุลยพินิจ

Collect คือ การรวบรวมกฎหมายที่กระจายตัวอยู่ในหลาย
หน่วยงานแต่มีหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน ให้มาอยู่ที่เดียวกัน

Continue คือ การบังคับใช้กฎหมายที่ดีอยู่แล้วอย่าง

จริงจังต่อไป

Create คือ การสร้างกฎหมายใหม่ในประเด็นที่ยังไม่มีกฎหมายบังคับใช้

๗. **Backcast** คือ การวางแผนพัฒนาประเทศ ด้วยวิธีตั้งเป้าหมายในอนาคต สร้างภาพที่เราต้องการ จะเป็นและจะไปให้ถึง วางแผนย้อนกลับมายังจุดปัจจุบัน หาทางเลือกที่เห็นว่าเหมาะสมสำหรับการไปถึงจุดนั้น วิเคราะห์ให้เห็นชัดว่าเราต้องเดินทางอย่างไร ดำเนินการต่าง ๆ อย่างไร จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงอุปสรรคอะไรบ้าง รวมทั้งสำรวจปัจจัยภายนอกเพื่อหาผลกระทบต่อเรา ทั้งในด้านบวกและลบ พิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนของเรา เพื่อหาหนทางเลือกปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด

คำแนะนำทั้ง ๗ ประการข้างต้น นับว่ามีความครอบคลุมในเรื่องที่ไทยจำเป็นต้องทำอย่างยิ่ง แต่ละข้อมีรายละเอียดเกี่ยวข้องอยู่ค่อนข้างมาก ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะผู้นำประเทศและผู้บริหารตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ จำเป็นต้องร่วมกันวิเคราะห์เจาะลึก ถิ่นนอกออกมาเป็นนโยบายและแผนงานที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เห็นผลเป็นรูปธรรมในเวลาอันสมควร โดยจัดลำดับความเร่งด่วนให้เหมาะสม เรื่องใดที่ล่าช้าอาจก่อให้เกิดความเสียหายอันใหญ่หลวง ก็ต้องเร่งดำเนินการโดยเร็ว ภัยแล้งสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในเรื่องที่ยุ่ยากซับซ้อนเช่นนี้ คือการใช้คนให้เหมาะกับงาน ซึ่งนับเป็นจุดอ่อนของไทยมาโดยตลอดห้วงเวลาอันยาวนาน

คนดีมีความรู้ความสามารถสูงในบ้านเมืองเรามีอยู่มากมายเกินพอที่จะเลือกไปใช้งานที่เหมาะสมกับศักยภาพของพวกเขา แต่ที่ผ่านมามหากรรมการมุนษยที่มีคุณค่าสูงเหล่านี้ กลับมีบทบาทน้อยมากในการช่วยแก้ปัญหาสำคัญของชาติอันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ ต้นตอหลักก็คือความพิการของระบบการเมืองการปกครองของไทย ที่อำนาจกับผลประโยชน์เกาะเกี่ยวกันอย่างเหนียวแน่นจนยากที่จะแยกออกจากกันได้ จึงเป็นที่

หมายปองของคนมีเงิน กล้าลงทุนทุ่มเทเพื่อซื้อทางเข้าสู่อำนาจแล้วถอนทุนคืนในภายหลัง อันเป็นวิธีคิดทางธุรกิจที่ไม่ควรนำมาใช้ในการบริหารและพัฒนาประเทศ คนดีมีปัญญาและความรักชาติอย่างแท้จริงที่มีอยู่อย่างล้นเหลือ นั้น ยากนักที่จะมีโอกาสช่วยชาติตามอุดมการณ์ของตนได้ พวกเราคงทำได้แค่หวังและให้กำลังใจรัฐบาลใหม่ ภายใต้การนำของพรรคใดก็ตาม ขอให้แก้ปัญหาและสัมมาทวิสุตพอช่วยคลี่คลายปมอุบาทว์ที่ก่อดร่อนชาติมานานนับร้อยปีให้หลุดสลายไปได้ แม้ไม่ใช่เรื่องง่ายหากมีความมุ่งมั่นและลงมือทำอย่างจริงจังย่อมบังเกิดผลดีแน่นอน ช้านานแค่ไหนก็คุ้มค่าควรแก่การรอคอย ใช่ไหมครับ

ความหวังยังมี

อันคนดีมีปัญญาไม่ยาก	แต่ส่วนมากมักหม่นหมองมองข้าม
อยากช่วยชาติขาดแรงหนุนให้หมุนตาม	อยู่กับความซ้ำซากใจไปเนิ่นนาน
พวกชั่วช้ากลับกล้าแกร่งด้วยแรงทรัพย์	ชนยอมรับนับถือหน้าว่าภูมิฐาน
ยอมเคารพนบนอบหมอบกราบกราน	หวังเศษทานจานเจือเผื่อผองตน
บ้านเมืองเราน่าเศร้านักจมปลักหล่ม	คลุกโคลนตมถมทับอยู่ทุกแห่งหน
รอวันรุ่งมั่งกวาดล้างข้างเกินทน	ยากพาตนพ้นห้วงเหวอันเลวทราม
ขอไตรรัตน์ช่วยปิดเป่าความเศร้าโศก	รังสรรค์โลกโชกกุศลอย่างล้นหลาม
ไทยอยู่ดีมีสุขเหลือทุกข์เมื่อยาม	สิ้นสงครามความโลภหลงตรงต่อธรรม
ฝันเช่นนี้มีจริงได้ถ้าใจถึง	หยุดพึงพิงซึ่งคนคดคลดไฝต่ำ
รักส่วนรวมร่วมปกป้องผองบาปกรรม	จักน้อมนำความสุขสันต์นรินดร

นรชาติ

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖